

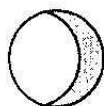
موسیقی دانان ایرانی

در پرده ساز همایون

زندگی، هنری استاد همایون خرم

آهنگ ساز و ویولنیست

مهران حبیبی و نشر

نقش ماه‌ریس

نشر ماهریس

سرشناسه: حبیبی نژاد مهران/ ۱۳۵۰

عنوان و نام پدیدآور: همایون خرم آهنگساز و ویولونیست / مهران حبیبی نژاد

مشخصات نشر: مهران: ماهریس، ۱۳۹۸.

• تصاویر ماهری: ۴۰۲ ص

فروپ: موسیقی دانان ایرانی

شاب: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۳۴-۰۲-۲

وضعیت فهرست‌ریسی: ف. ا. ب.

موضوع: خرم، همایون، ۱۳۹۱-

موضوع: موسیقیست ایرانی، سرشناسنامه

موضوع: Biography -- Iranian -- Musician

موضوع: آهنگسازان ایرانی -- سرگ -- شناسنامه

موضوع: Biography -- Iran -- Composers

رده‌بندی کنگره: ۴/خ/۴۱۰ML

رده‌بندی دیویی: ۷۸۹/۰۹۲

شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۶۷۰۷۱

موسیقی دانان ایرانی همایون خرم

ناشر: انتشارات ماهریس

طراحی و تولید: گروه انتشارات ماهریس

چاپ متن و صحافی: معرفت

چاپ اول: ۱۳۹۸

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۵۹۰۰۰ تومان

انتشارات

میدان اطلاعات شیبان کارگر جنوبی

تقاطع نباف نژاد، پلاک ۲۶۶

تلفن: ۰۲۱-۱۶۴۸۱۰۰۰

www.p.s.remahris.com

@shremahris

@ketabfarhang

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات ماهریس محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن

(چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

فهرست

۹	پیش درآمد
۱۳	زندگی
۱۹	اولین گام‌های هنرزدی گفتار مایون خرم
۲۱	استاد ابوالحسن صبا و روش تدریس
۲۵	معرفت موسیقی ایرانی در محضر استاد صبا
۲۷	نحوه‌ی ورود به رادیو و اجرای اولین برنامه
۳۱	فهرست آثار
۳۳	آثار تك نوازی و هم نوازی
۴۵	ترانه‌ها و تصنیف‌ها
۷۳	گل‌های رنگارنگ
۹۱	گل‌های تازه
۹۹	يك شاخه گل

- ۱۰۵ برگ سبز
- ۱۱۱ برنامه‌های موسیقی ایرانی و استریوفونیک رادیو (IM)
- ۱۲۱ شاخه نبات
- ۱۲۳ آثار دیگر
- ۱۳۱ ترانه‌های بازخوانی شده
- ۱۴۱ آهنگ‌سازی برای فیلم
- ۱۴۵ همایون خرم در گفتار پیرامون
- ۱۴۷ یکی از گل‌های معطر / پرویز نطیبه
- ۱۴۹ خرم آمد / باقر رضایی
- ۱۵۱ عالم جاوید / بیژن ترقی
- ۱۵۳ همایون خرم و عرصه‌ی موسیقی ایرانی / محمد سریر
- ۱۶۱ موسیقی ایران و مسائل پیرامون آن در گفتار همایون خرم
- ۱۶۳ ارتباط شاعر و خواننده و آهنگ‌ساز
- ۱۶۵ جایگاه موسیقی ایرانی در تقابل با موسیقی غرب
- ۱۶۹ هنر، هنرمند و استاد هنرمند
- ۱۷۱ چگونگی آفرینش يك اثر
- ۱۷۳ درباره‌ی موسیقی ملی - سنتی یا اصیل ایرانی؟!

۱۷۵	گرایش جوانان امروز به انواع موسیقی
۱۷۷	آموزش موسیقی ایرانی
۱۷۹	ویولن و کمانچه
۱۸۱	من، موسیقی و کتاب
۱۸۳	یادداشت‌ها و مقالات
۱۸۵	جران به موسیقی پاپ نیاز دارد
۱۸۹	آهنگی که مردم آن را زمزمه نکنند، یعنی نقصان!
۱۹۱	شعر سپید و نو
۱۹۳	پیوند شعر با موسیقی
۱۹۵	میزان موسیقایی شعر فارسی
۱۹۹	وضعیت موسیقی پس از انقلاب
۲۰۱	دیگران در گفتار استاد خرّم
۲۰۳	باران نّت (باران رحمت) - با ابوالحسن ورزی و ترانهٔ «آمد اما...»
۲۰۵	با هوشنگ ابتهاج و اولین ترانه‌ی او، «تو ای پری کجایی»
۲۰۷	چهار سوار سرنوشت - آشنایی با پرویز یاحقی
۲۱۳	خدمات‌های بزرگی که فرامرز پایور کرد
۲۱۹	برگزیده‌ی گفت‌وگوها

- ۲۲۱ آن جاکه زبان و بیان باز می ماند، موسیقی آغاز می گردد
- ۲۴۱ گویی کسی از جایی به من الهام می کند
- ۲۵۱ موسیقی مافوق صنعت است
- ۲۵۵ شهوان ناگهانی در موسیقی
- ۲۶۷ رسانی زمانه
- ۲۸۳ حزن خاصیت هوشنگ، موسیقی ما نیست
- ۲۸۹ به جهان خرم از آن که نهان خرم از اوست
- ۳۱۳ موسیقی بزرگ تراز خواننده است
- ۳۲۷ کلام ترانه های برگزیده
- ۳۲۹ آشیان وصل
- ۳۳۰ آمد گل بهارم (پیام آشنا)
- ۳۳۱ آوای خسته دلان
- ۳۳۳ آیا نمی شد
- ۳۳۴ از من بگذرید
- ۳۳۶ آنچه گذشت (ای گل)
- ۳۳۷ برق و خرمن
- ۳۳۸ بهانه ی مستی

- ۳۳۹ به شهر و دیاری بیر تو مرا
- ۳۴۰ تنها ماندم
- ۳۴۱ چه شبی، چه مهی
- ۳۴۳ چه کنم
- ۳۴۴ در دامن هفتاب
- ۳۴۵ در بستر غم
- ۳۴۶ درد عشق و انتظار
- ۳۴۷ در میان گل‌ها
- ۳۴۸ دیوانه شدم (شکایت از دل)
- ۳۴۹ ز کوی بلاکشان
- ۳۵۰ ساغر بلورین
- ۳۵۲ ساقی
- ۳۵۳ سرگشته (تو ای پری کجایی؟)
- ۳۵۴ سکوت شکسته
- ۳۵۶ شکوه‌های من
- ۳۵۷ راه عاشقان
- ۳۵۸ طاقتم ده

۳۶۰	غوغای ستارگان
۳۶۱	کاشکی
۳۶۲	گل ناز من
۳۶۳	لیلا
۳۶۴	موجش
۳۶۵	مینای شکسته
۳۶۷	نمایه‌ها
۳۶۷	اشخاص
۳۸۰	ترانه‌ها، تصنیف‌ها، آلبوم‌ها و برنامه‌های موسیقی
۳۸۹	دستگاه‌ها و گوشه‌های موسیقی
۳۹۳	ضمائم

پیش درآمد

از مدت‌ها پیش طرح تألیف و تدوین سرگذشت‌نامه‌ی موسیقی‌دانان ایرانی در ذهنم شکل گرفته بود و در این اندیشه بسر می‌بردم تا این امر را محقق سازم، تا این که در این چند سال اخیر به لطف خداوند مهربان توانستم، زندگی و آثار چند موسیقی‌دان برجسته‌ی کشور را به رشته تحریر درآورم و در پی آن، منتظر فرصتی بودم تا شرایط و زمینه مناسب و انتشار این مجموعه‌ها فراهم گردد. اکنون به لطف حضرت دوست، این مجرای است داد تا این مکتوبات را که بازتاب اندیشه‌ی هنرمندان ایران‌زمین است، در اختیار شما، تدوین‌کنندگان فرهنگ و هنر سرزمینم قرار بدهم.

اگرچه آثاری که هنرمندان بزرگ در طی سال‌های زندگی حرفه‌ای و هنری خود آفریده‌اند و با خلق این آثار معرف خود بوده‌اند، جایزانه گشته‌اند، اما با تألیف و تدوین این مجموعه‌ها، امید بر این است تا پنجه‌ی گم‌شده شود برای کشف رمز و راز اندیشه‌های والای این بزرگ‌مردان، با کنکاش در زندگی، کف و آثار آن‌ها.

واکاوی در زندگی و اندیشه‌ی این فرهیختگان و گفتارهای گزیده‌های آن‌ها درباره‌ی هنر، هنرمند، آواز، نوازندگی، دستگاه‌ها و گوشه‌های موسیقی، وضعیت موسیقی ایران و چگونگی رسیدن به هنری متعالی و بسیاری از مسائل آموزشی و اخلاقی دیگر، می‌تواند برای پویندگان علم و هنر موسیقی راهگشا باشد؛ بنابراین، تحریر و ترسیم رفتار و پندار نیک و آموخته‌های هنری و چگونگی شکل‌گیری یک اثر هنری در ذهن و اندیشه‌ی یک هنرمند می‌تواند الگویی

باشد برای نسل‌های آتی و این‌که چه سیر و سلوکی صورت پذیرفت تا این هنرمندان جاودانه گشته‌اند و نامی نیک از خود به جای نهاده‌اند. دانستن زندگی و سیر تعالی هنری و اخلاقی این بزرگان بسیار مغتنم و حیاتی به نظر می‌رسد؛ چرا که تمام تلاش انبای بشر این است چه در زندگی فردی و چه در زندگی حرفه‌ای خود به کمال برسند و به آن هدف متعالی که سعادت بشری را رقم می‌زند، دست یابند.

جاری با انتخاب فهرستی از برترین‌های موسیقی کشور این حرکت را با بضاعت اندک خود آرازد. ما می‌ایستد در منظر صاحبان قلم، هنرمندان و هنردوستان این سرزمین قبول کنید و راجع نظر آید. هر زیبایی که در این مجموعه پدیدار گشت به خاطر لطافت پنهان هنر مقام‌الای هنرمند است، و بروز هرگونه قصوری در آن، از چشم نگارنده، نگریسته شود.

در این دفتر از مجموعه‌ی موسیقی‌دان ایرانی، مروری داریم بر زندگی، اندیشه و آثار استاد همایون خرم. هنرمندی که با بیان نازکش دست به آفرینش آثاری زده است که هرگز از اذهان محو نخواهد شد و به بارت در تاریخ هنر موسیقی ایران جاودانه گشته است. هر قطعه از آثارش یک زیبایی از این جهان آفرینش را یادآور می‌شود. کسی که می‌تواند این‌گونه و با هنر خود این همه زیبایی را آفریند به یقین او خود با چشم دل به این زیبایی رسیده است. بنده، در سال‌های پیش از زندگی، پرتیر این هنرمند بزرگ، افتخار داشته‌ام تا چندبار با ایشان هم‌کلام شوم و آن‌گاه بزرگی ایشان را از نزدیک بیش‌تر و بیش‌تر احساس کنم. استاد خرم، سوای این‌که در هنر موسیقی، هنرمندی کم‌نظیر هستند، در اخلاق و رفتار و کردار انسانی هم بی‌نظیرند؛ که جمع شدن این همه خوبی‌ها در یک انسان از موهبت‌های خداوند مهربان است که در وجود ایشان به ودیعه نهاده است.

هرگاه پیغامی استاد خرم به صورت تلفنی از جانب بنده دریافت می‌کردند، با فروتنی خاصی تماس می‌گرفتند و جوایای احوال می‌شدند و با مهربانی و با نهایت

لطف‌شان از تدوین این مجموعه‌ها قدردانی می‌کردند و گاهی با نصیحت‌ها و تجربه‌های ارزشمندشان بنده را بهره‌مند می‌ساختند. صدای لبریز از مهر و محبت‌شان هم‌چنان در گوش و جانم طنین‌انداز است.

بی‌دلیل نیست که هنرمندی چون او این قدر عزیز و والامقام می‌شود؛ چرا که تمام آثارش مثل رفتار و کردار او بوی مهربانی می‌دهد و بر دل‌ها می‌نشیند. روحش شاد، یادش گرامی باد!

در پایان این یادداشت، لازم می‌دانم، تشکر کنم از جناب رضا خرم - فرزند فرهیخته‌ی استاد خرم - که در غنای این دفتر با ما همدل و همراه بوده‌اند و همچنین از تلاش و ذوق بی‌نظیر دوست فرهیخته‌ام، جناب مهندس مجید بدرکوهی - مدیر محترم نشر هریس - که در به ثمر رسیدن - چاپ و انتشار - این مجموعه در این شرایط سخت (بازار نشر کتاب) تشکر و قدردانی می‌کنم.

مهران حبیبی نژاد

تابستان ۱۳۹۸